

Hålogalandsrådet er et interkommunalt politisk råd som består av kommuner i både Troms og Finnmark fylke og Nordland fylke. Rådet består av kommunene Ibestad, Harstad, Kvæfjord, Tjeldsund, Evenes, Gratangen, Lavangen og Narvik. Kommunene har til sammen en befolkning på 60 000.

Høringsinnspill til:

Endringer i domstolsloven (Prop. 11 L (2020-2021))

Hålogalandsrådet har sett med bekymring på prosessene rundt de foreslåtte endringer i domstolstrukturen. Bekymringen har ligget hos flere av de politiske partier som er representert i rådet og kan sies å være tverrpolitisk.

De foreslåtte endringer medfører en fortsatt sentraliseringstrend som vi har sett innen mange samfunnsområder i de siste årene. Vi mener at grunnlaget for de foreslåtte endringer er dårlig faglig begrunnet. Grunnlaget for de foreslåtte endringer er også for snever, da det ikke tar inn over seg de samfunnsmessige, ikke prissatte, konsekvenser.

Norge er i dag rangert som land nr. 2 i verden med hensyn til rettsikkerhet, kun forbigått av Danmark, ref. undersøkelse fra World Justice Project, publisert i Rett på Sak nr. 2, 2019.

Norge bruker ca. kr 500,- pr. år pr. innbygger på domstolene. Dette plasserer oss blant de land i Europa som bruker minst på domstolene, ref. tall fra EU Justice Scoreboard, publisert i Rett på Sak, nr. 2, 2019.

Det kan ut fra dette konkluderes med at Norge i dag har et svært velfungerende domstolsystem som drives meget kostnadseffektivt. Domstolkommisjonen begrunner ønsket om strukturendring med behovet for økt rettsikkerhet. De gode resultatene er oppnådd med dagens system. Mye taler derfor for at et slikt behov ikke er reelt. Det foreligger derimot en stor fare for å endre et velfungerende og kostnadseffektivt system. Hvorfor endre noe som fungerer godt?

Det finnes ikke faglig belegg for å hevde at kvaliteten på avgjørelsene blir bedre ved større enheter. Dommeren skal avgjøre saken alene basert på det som kommer frem i retten, og kvaliteten på avgjørelsen vil i stor grad avhenge av den enkelte dommers kvalifikasjoner og dømmekraft uavhengig av størrelsen på domstolen.

Moderat spesialisering er derfor en svak begrunnelse for sammenslåing. Man bør kunne forvente at det legges til rette for at alle dommere holder seg oppdatert. Det vil neppe utgjøre noen forskjell i denne sammenheng om en domstol har fem eller ti dommere.

Vi er også uenig i at digitalisering taler for færre tingretter. Digitalisering burde tvert imot tale for at man skal kunne beholde et større antall tingretter ved at det da ville bli lettere for domstolene å samhandle, utveksle faglig erfaring og kapasitet.

Reisevei og reiseavstand i Nord-Norge, spesielt om vinteren, er en faktor vi legger vekt på. Nærhet til tingretten er av stor betydning for befolkningen. Kostnadene som eventuelt tas inn ved omorganisering av tingrettene vil skyves over på brukerne av rettssystemet, dette er både befolkning og bedrifter, men også det offentlige som vil få større utgifter, men på andre budsjettposter. Befolkningen i Nord-Norge vil få en ekstra belastning og kostnad ved at de måtte påregne ekstra lang reisevei på dårlige veier. Dette kan medføre at terskelen for å bruke rettssystemet øker, og at rettssikkerheten derav svekkes. Dette er i svært liten grad utredet eller belyst.

Stedlig nærhet til rettssystemet er viktig for faktisk opplevd rettsikkerhet. Publikumsnærhet gir legitimitet, og sikrer at man i straffesaker dømmes av sine likemenn. Tingretten driver også en utstrakt publikumsveiledning som aldri kommer til uttrykk i dommer eller andre dokumenter.

Å beholde juridiske kompetansemiljøer i de små byene i Nord-Norge er viktig for samfunnet som helhet. Med tanke på befolkningens tilgang på juridiske tjenester, ungdommens muligheter for karriere innen jus. Den stadige utarmingene av kompetansemiljøene, utarmer både småbyene og landsdelen. Det er derfor svært viktig å opprettholde en desentralisert domstolstruktur.

Med hilsen

Rune Edvardsen

Leder

Sigbjørn Per Elias Astrup

Rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.